Liikenne- ja viestintäministeriö

Lausunto

9.10.2015Laatimisaika Julkisuus

Valtiovarainvaliokunnan verojaosto
Eduskunta

s-posti: sara.kuitunen@eduskunta.fi

Liikenne- ja viestintäministeriön lausunto hallituksen esityksestä laeiksi autoverolain sekä ajoneuvoverolain liitteen muuttamiseksi

Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan verojaosto on varannut liikenne- ja viestintäministeriölle tilaisuuden antaa kirjallinen lausunto hallituksen esityksestä, jolla ehdotetaan muutettavaksi autoverolakia ja ajoneuvoverolakia. Liikenne- ja viestintäministeriö pitää ehdotettuja muutoksia pääasiassa oikeansuuntaisina, mutta lausuu tarkemmin seuraavaa:

Autovero

Autoverolakia on ehdotettu muutettavaksi vaiheittain niin, että autoveron määrä alenee autoilla, joilla ominaishiilidioksidipäästö on enintään 140 hiilidioksidigrammaa kilometriltä. Ehdotetun mallin mukaan veronalennus painottuu pienipäästöisiin ajoneuvoihin, mutta koskee myös keskipäästöisiä sekä osin tätä suurempipäästöisiäkin ajoneuvoja. Liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan ympäristöohjaavuuden tehostamiseksi veronalennus tulisi kohdistaa vielä voimakkaammin pienipäästöisiin ajoneuvoihin, esimerkiksi autoihin, joiden ominaispäästö on enintään uusien autojen keskipäästön suuruinen, eli 124 grammaa kilometriltä.

Liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että kaikki nollapäästöiset ajoneuvot tulisi teknologianeutraalisti vapauttaa kokonaan autoverosta. Näin voitaisiin verotuksellisesti edistää sitä, että Suomessakin yleistyisivät vaihtoehtoisen teknologian ajoneuvot, kuten sähkö- ja kaasuautot. Esityksessä veron pysyttämistä on perusteltu sillä, että myös sähköautoilla on haluttu säilyttää fiskaalinen peruste. Ottaen kuitenkin huomioon vaihtoehtoisiin käyttövoimiin perustuvien ajoneuvojen pieni osuus kaikista ostettavista autoista, jää niiden fiskaalinen merkitys ainakin toistaiseksi vielä varsin vähäiseksi. Toisaalta on myös huomioitava ajoneuvoveron korotus sekä hallitusohjelmaan kirjatut uudet liikenteen verot, jotka kompensoivat autoveron alentamisen fiskaalisia vaikutuksia. Tämä antaisi tosiasiassa enemmän liikkumavaraa veronalennuksen kohdistamiseen, mikä tulisikin hyödyntää tekemällä tehokkaammin ohjaavia ratkaisuja. Nollapäästöisten ajoneuvojen rajaaminen autoveron ulkopuolelle voisi olla myös määräaikainen ratkaisu, jolloin tulisi huomioiduksi se, että tällaisten ajoneuvojen määrä ja samalla fiskaalinen merkitys tulevaisuudessa kasvaa.

Veronalennuksessa tulisi myös huomioida autokannan dieselöitymisen vaikutukset ihmisen terveydelle haitallisiin päästöihin, kuten typenoksidipäästöihin. Tämänkin vuoksi veronkevennys tulisi teknologianeutraalisti kohdentaa erityisen voimakkaasti ajoneuvoihin, joiden ominaispäästöt jäävät alle 50 grammaan kilometriltä. Veronalennus ohjaisi muihin valintoihin, koska dieselautot eivät ole näin vähäpäästöisiä.

Ylipäätään veronalennuksen kohdistaminen varsin laajaan ajoneuvokantaan (ajoneuvot, joiden ominaispäästö on enintään 140 hiilidioksidigrammaa kilometri) johtaa sii-

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin 029516001
www.lvm.fi etunimi.sukunimi@lvm.fi kirjaamo@lvm.fi

hen, että alennuksen vaikutus kuluttajahintoihin ei ole niin suuri, kuin jos kohdistus olisi tehty suppeammalle ajoneuvokannalle. Myös veronalennuksen jaksottaminen usealle vuodelle vaikuttaa samansuuntaisesti, mikäli autokaupan hintojen nostopaineet tällä aikavälillä realisoituvat. Lopulta kuluttajan odottama autojen hintojen lasku voi jäädä yllättävän pieneksi, vaikka autoveroa onkin alennettu.

Esitetyn ratkaisun etuna on luonnollisesti se, että veromuutos ei todennäköisesti aiheuta autokauppojen lykkäämistä ja johda markkinahäiriöihin. Toisaalta ehdotettu malli ei myöskään merkittävästi edistäne autokannan uusiutumista, etenkään uusien teknologioiden osalta. *Uutta teknologiaa hyödyntävien ja vähäpäästöisten ajoneuvojen lisääntymisellä olisi kiistatta positiivinen vaikutus liikenneturvallisuuteen ja autoilun ympäristövaikutusten vähentämiseen. Autokannan uusiutumisvauhdilla on ylipäätään kiinteä yhteys liikenteen digitalisaation toteutumiseen. Vanha autokanta hidastaa liikenteen digitalisaatiota ja estää sen tuomien hyötyjen saavuttamista*. Näin ollen liikenne- ja viestintäministeriö katsoo, että veronalennus tulisi toteuttaa nopeammalla aikataululla ja ennen kaikkea kohdistaa suppeampaan ajoneuvokantaan siten, että veronalennuksessa painotettaisiin pienipäästöisiä ajoneuvoja ehdotettua voimakkaammin.

Ajoneuvovero

Ajoneuvoveron perusveroa on ehdotettu muutettavaksi koko veronalaista autokantaa koskevana tasokorotuksena. Vaikka ajoneuvoveron perusveron nykyinen ohjausvaikutus osittain säilyy tasokorotuksesta huolimatta, olisi liikenne- ja viestintäministeriön näkemyksen mukaan perusteltua lakimuutoksen yhteydessä vahvistaa ohjausvaikutusta nykyisestään. Tämä voitaisiin toteuttaa painottamalla veronkorotus suurempipäästöisiin ajoneuvoihin ja vapauttamalla teknologianeutraalisti nollapäästöiset autot kokonaan ajoneuvoverosta. Esityksessä tasokorotusta on perusteltu verotulojen kertymisen turvaamisella myös autokannan hiilidioksidipäästöjen laskiessa. Perustelu on sinänsä ymmärrettävä, mutta pidemmällä aikavälillä ja autokannan edelleen kehittyessä liikenteen verotusta on joka tapauksessa kehittävä uudella, tulevaisuuden haasteet huomioon ottavalla tavalla. Liikenteen verotuksellisia ratkaisuja tehtäessä ei siksi ole syytä lukkiutua liikaa nykyhetken rakenteisiin.

Sanna Ruuskanen
Hallitusneuvos

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite: Eteläesplanadi 16 (kirjaamo) Helsinki
Postiosoite: PL 31 00023 Valtioneuvosto
Puhelin: (09) 160 02
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi